

Correspondența Română

APARE IN TOATE DILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Correspondența Română

IN ȚARĂ		IN STREINĂTATE	
Pe 12 luni	30 lei	Pe 12 luni	40 lei
„ 6 „	15 „	„ 6 „	20 „
„ 3 „	8 „	„ 3 „	10 „

TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după învoială.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

Cestiunea română

În numărul de la 24 Noemvrie 1893 s'a publicat în coloanele „*Timpul*” din București sub titlul „*Cestiunea Transilvaniei*” un articol remarcabil, pe care îl reproducem din cuvânt în cuvânt, pentru-ca destul de numeroșii noștri cititori de peste Carpați, din Bucovina și din Macedonia să vadă și ei, cum se discută aici în România cestiunea română.

Eată articolul:

Uriși și desprețuiți de majoritatea țerii, colectivității de la căderea lor până astăzi caută pe pipăite câte o cestiune de exploatat spre a se împăca cu alegătorii.

Din moartea unui nenorocit ca Meschiu, din legea maximului, din afacerile Bedmar, Schwalb și altele, vedând că nu pot isbuti să scoată nimic serios, vedând că injuriile și calomniile trec neabăgate în seamă, colectivității s'au hotărât să ia în mână apărarea unei cestiuni naționale, scumpe inimii tuturor Românilor, și să o exploateze astfel, cât țara să-i privească de acum înainte ca pe apărătorii și salvatorii fraților noștri de peste Carpați.

Printre rënduri, diarele opozante, cum sunt *Românul* și *Adeverul*, ne vestesc că, cu privilegiul răspunsului la mesajul Tronului, un glas liberal autorizat va face în Parlament niște declarațiuni foarte importante în privința cestiunii Transilvaniei, iar de altă parte *Voința Națională*, făcând un sacrificiu cu care nu suntem obișnuiți, a erta pe toți miniștrii, pe toți prefectii, pe toți impiegatii primăriei, spre a nu se mai ocupa sub titlul: *Noi și Ei*, în trei coloane din pagina I-a, de cât despre cestiunea Transilvaniei.

Liga culturală colectivității nu o mai privește ca o asociațiune desbrăcată de orice spirit de partid, ci ca o instituțiune curat liberală; cestiunea Transilvaniei nu mai este a Transilvaniei, ci a liberalilor.

Ne-ar induoșă negreșit și pe noi aceste protestări drăgostoase ale colectivității pentru cei ce suferă peste Carpați, dacă iubirea ar fi sinceră și desinteresată. Din nenorocire, cestiunea Transilvaniei în mintea colectivității nu este de cât o meșteșugită dragoste spre a surescita spiritele și a 'și atrage simpatiile pierdute.

Trecutul guvernului liberal ne dovedește cu prisosință că ceea-ce colectivității au astăzi pe buze nu au avut nici o dată în inimă.

Românii din Transilvania de mult timp deja au rădicat glasul, dar acest glas nu l' auzea de loc d. Ion Brătianu cu ai săi. Când Petre Grădișteanu vorbea despre petrele scumpe cădute din coroana lui Ștefan cel mare, cuvintele sale mișcău așa de puțin pe marii noștri patrioți liberali, în cât se grăbeau să ceară scuze la Viena. Când diariștii români îndrăsneau să ea apărarea fraților din Transilvania, guvernul liberal îi trimite peste graniță!

Când familii române din Banat, care'si vinduseră tot ce posedau în patria lor, soseau în România, cu gândul de a trece în Dobrogea, unde fuseseră *asigurate* că vor găsi pământ, ele erau înhățate de guler și reespediate peste graniță, unde le aștepta mizeria cea mai neagră....

Iată pentru ce nu putem privi dragostea colectivității pentru mișcarea de peste Carpați de cât ca o dragoste prefăcută. Iată pentru ce dacă mâine vor veni iarăși la putere, liberalii se vor mulțumi să ia Transilvania pe hârtie, așa cum ni-i zugrăvea *Scrânciobul* de odinioară, și în loc să pornească oștire peste graniță, vor mai porni un rind de diariști cari ar îndrăzni să se atingă de această cestiune.

Să știe deci Românii de pretutindena, că între „*colectiviști*” nu sunt oameni, care ia parte la durerile și la bucuriile lor. Să știe în deosebi Ardenii, că până chiar și reșosatul Ioan Brătianu era preocupat numai de interesele „*colectivității*” și nu auzea glasul fraților săi.

Lucrul trebuie să fie adevărat, de oare-ce el ni se spune în coloanele celui mai autorizat dintre organele guvernului român, și ni s'a mai spus și în coloanele altui organ guvernamental, „*Constitutionalul*”.

Mari afară din cale sunt peccatele „*colectiviștilor*”; trei însă din aceste peccate trec peste toată închipuirea omenească.

Unul din aceste e, că unul dintre cei mai înfocați susținatori ai cauzei române, d-l Petre Grădișteanu, a vorbit despre oare-care petre scumpe cădute din coroana lui Ștefan cel Mare, — și „*patrioții liberali*” s'au grăbit să ceară „*scuse*” la Viena.

Adeverații „*patrioți*” n'ar fi cerut „*scuse*”, ci „*pietrele scumpe*”.

Al doilea e, că atunci, când câți-va diariști români au făcut de aici din România, apel la frații lor, ca să înceapă asasinatele, incendierile și atenta-

tele cu dinamită, guvernul liberal îi trimitea peste graniță.

Dacă d-l Lahovary, d-l Carp ori d-l Lascar Catargiu ar fi fost la putere, nu ar fi trimis peste graniță pe înțelepții autori ai apelului, ci lădile cu pumnale, cu chibrituri și cu dinamită.

Al treilea este, că niște familii române din Banat, care voiau să treacă în Dobrogea, au fost „*inhățate de guler*” și trimise acasă.

Un guvern în adevăr național ar fi trimis peste Carpați emisari, ca să induplece încetul cu încetul pe toți Românii de acolo să treacă țermul drept al Dunării.

Astfel fiind, e lucru lămurit ca lumina zilei, că n'au „*colectiviștii*” să trimită „*oștire peste graniță*” nici după ce vor fi venit la putere.

O întrebare cu desăvârșire serioasă: *pe cine au voit confrății noștri de la „Timpul” să denunțe, când au tras această concludsiune?*

Cine speră, cine vrea, cine așteaptă ca guvernul României să trimită oștirea peste granițe?

Cine!?

DESPRE ROLUL RUSIEI

în

CESTIUNEA LIBERĂRII POPOARELOR CREȘTINE DE SUB JUGUL STREIN

Sunt mulți la noi, care tot mai cred în menirea Rusiei de a libera popoarele creștine de sub jugul otoman și mai cu seamă în menirea acestui mare imperiu de a libera popoarele de religia creștină de la răsărit de sub jugul străin. Oamenii, care cred, că aceasta este problema istorică a Rusiei, nu cunosc trecutul politic al marelui imperiu vecin și-si întemeiază credința pe niște fapte istorice recente, pe care le explică într'un mod cu desăvârșire greșit.

Pentru a distruge acest prejudiciu în mintea oamenilor cu puțină carte, credem de datoria noastră a publica în coloanele acestui diar câte-va articole substanțiale, menite a 'i convinge că greșesc amarnic, când cred că Rusia a avut vr'o dată s'au are acum o atare menire.

Înainte de toate s'o dicem limpede și lămurit, că legătura Rusiei cu Orientul Europei, subjugat altă-dată de Turci, este astăzi în deamănunt cunoscută. Oamenii de știință în această privință au scotoicit absolut tot ce era de scotoicit în pulberea arhivelor istorice; concludsiunea, la care au venit ei, după lunga și conștiincioasa lor muncă, nu se mai poate respinge nici chiar de cei mai ortodocși admiratori ai Rusiei.

Să resumăm însă în trăsături mari travaliul oamenilor de știință în această privință pentru cei neștiutori, ca să-i convingem nu cu vorbe, ci cu fapte certe. Să începem de la secolul XIV. În acest secol palomnicii ruși mergeau deja spre locurile sfinte, la Palestina, Ierusalim, Athos, pentru a se închina relicielor sfinte; mănăstirile grecești de asemenea trimiteau deja în Rusia o mulțime de Greci cu cărțile bisericești, cu moaște și altele. Când sosi la Moscova știrea despre căderea Țarigradului, letopisiții ruși exprimă tânguirea lor, observând, cumcă cauza groaznicului eveniment se datorea asupririi poporului, lipsei de dreptate în ocărmuire și lipsei de bărbăție în inimele creștinilor. Peirea creștinilor, diceau acești letopisiți, este pedeapsă Dumnezeuiască pentru fără-de-legile lor. Imitând pe proorocul Ieremia, letopisiții ruși din secolul XIV și XV se tânguiau despre pustiirea Belgradului și a statului sârb, dar nu îndemnat de loc pe Ruși a sări în ajutorul coreligionarilor lor; ei se mărgineau în a sfătui pe compatrioții lor de a băga bine de seamă, ca să nu cadă și ei în aceeași prăpastie, care a înghițit pe bulgari, greci, albanezi și bosnieci.

Părerea Rușilor cu privire la subjugarea popoarelor creștine de către Turci să oglindea p'aceste timpuri mai cu seamă în scrierile oamenilor apropiați de Țarii de p'atunci.

Așa de pildă Kurbsky scria: «Din pricina păcatelor mari ale creștinilor Constantinopolul, după judecata Celui de Sus, a fost lăsat să cadă pradă păgânilor». Letopisiții Ruși nădăjduiau p'atunci liberarea creștinilor de sub Turci de la cruciați. Și când cruciații, la 1204 au ocupat Țarigradul, ei scriau: »Nu așa le-a fost poruncit de către Țarul nemțesc (adeca împăratul romano-german) și de către Papa Romei» adică, acești letopisiții emiteau părerea că creștinătatea de la Apus este singura în puțință de a libera pe creștini, fără de a-i subjugă, scăpându-i de sub jugul otoman.

Intemeierea domniei otomane în Europa a găsit pe Muscali căzuți sub jugul greu al Tătarilor, însă acest jug era deja pe sfârșit. În aceste vremuri statul moscovit, după situațiunea sa geografică, a fost depărtat de țările otomane și de aceea imperiul otoman nu amenința întru nimic statul moscovit. Dar Europa Apuseană se cutremura de isbânda Turcilor și în Europa tocmai s'a născut ideea, ca Rusia în unire cu statele creștine să se încerce a libera pe creștini de sub domnia turcă. Papa Pavel al II a crezut cu acest privilegiu de cuviință să căsătorească pe țarul Moscovei Ivan al III cu principesa Sofia Paleolog, care trăia la Roma. Această căsătorie însă nu a putut să înduplece pe țarul rus de a se rădica în contra Turcilor.

În curând după aceasta jugul Tătarilor în Rusia a fost nimicit, Moscova a intrat atunci în relație cu Turcii. Ambasadorul muscălesc către regele Ungariei Mathei Corvin, un oare-care Curișin, pe când se întorcea acasă, a fost prins de Turci, dar după stăruința lui Ghirei, Han al tătarilor fu liberat. La plecarea sa pașalele turcești au dis că țarul Moscovei trebuie să încheie cu Turcia un tratat de amicie, de oare-ce Baiazet, sultanul ture, voeste să trăiască în bună înțelegere cu Moscova.

Când apoi s'au început între Stambul și Moscova tratative de înțelegere reciprocă, rușii nici c'au pomenit măcar despre ocrotirea popoarelor creștine; singurul punct de plecare al tratativelor a fost interesul mercantil al Rusiei

Așa dar, pe când Europa de la Apus se frământa în a găsi mijloace de a libera pe creștini de sub jugul otoman, pe când toți căutau în a forma o unire a țărilor creștine în acest scop, Moscova, din contra stăruia a încheia un tratat de amicie cu inamicul groaznic al lumii creștine, Moscova se ocupa în a salvagarda interesele sale proprii în detrimentul cauzei comune întregei lumi civilizate.

Această pagină din istoria rolului ce a jucat Rusia față cu popoarele creștine din peninsula balcanică, în momentul cel mai fatal pentru aceste popoare este cu atât mai semnificativă, cu cât trăsăturile caracteristice ce se degagează din ea au rămas și rămân păstrate de atunci și până acum în atitudinea Rusiei față cu peripețiile luptei pentru neatarnare a acestor popoare.

Cu istoria în mână o vom vedea aceasta în articolele noastre viitoare.

PROGRAMELE

Românii sunt urmași ai Romanilor și ai Dacilor, s'au încheiat ca popor deosebit în timpul marelui migrațiuni de popoare, s'au ivit în istorie cam când cu năvălirea Mongolilor și partea strălucită a vieții lor s'a petrecut pe la sfârșitul evului mediu.

Dacă așa este, atunci, având în vedere educațiunea națională, copiii noștri au să știe istoria Romanilor și a Dacilor, pentru ca să se însușească privind spre obârșia neamului omenesc, și să învețe în urmă istoria lui Mircea și Vlad-Vodă Tepeș, a lui Alexandru cel Bun și a lui Ștefan cel Mare, a lui Radu cel Mare, Neagoe și Petru Rareș, pentru ca sufletele lor să se umple de mândrie națională.

Ei însă nu vor putea să înțeleagă această epocă strălucită, dacă nu vor cunoaște mersul migrațiunii popoarelor și viața popoarelor, cu care ei au venit în atingere ori au trăit împreună. Le vorbim despre Regii Ungariei și despre ai Poloniei, despre Litvani și Cazaci, despre Moscoviți și Tătari, despre Sirbi și Bulgari, despre Albanezi și Bosniaci, despre Turci și Bizantinii: ni-e oare permis să le vorbim așa din senin, fără ca să le fi spus mai înainte, cum s'au ivit și dezvoltat popoarele și statele, despre care le vorbim, care era importanța lor, și în ce fel au înriurit ele asupra vieții naționale române.

Nu! Asta o înțelege și Nenea Stan de la Capu Coastei.

Puțin ne pasă nouă de cele ce s'au petrecut înainte de Romani ori, după căderea Romei, prin țări depărtate și pe la popoare, cu care Românii n'au avut nici o legătură: aceste pot să le învețe băieții de la licee, care vor merge, poate, să-și completeze studiile în străinătate și au și altfel trebuință de cunoștințe istorice mai generale; pentru viitorii noștri dascăli e însă important numai ceea-ce atât în timp cât și în spuziu e apropiat de Romani.

Programul ne dă însă un singur trimestru pentru istoria evului mediu și ne prescrie, ca în timpul acesta să ne mărginim la istoria popoarelor apusene, pe care o găsim în cărțile noastre didactice compilate din franțuzește ori din nemțește. Chiar

și în acest scurt timp normalistul are dar să'l piardă învățând lucruri, care în deosebi pentru el nu sunt de nici un folos. Cât pentru istoria Romanilor, ea s'ar putea trece cu chiu cu vai în două trimestre: așa însă, cum ea e specificată în program, e de puțin folos.

Sunt deci trei păcatele programului: unul e că cere să se învețe ceea ce nu trebuie altul că nu cere ceea ce ar trebui, ear a treilea, că prescrie a se învăța cum n'au trebui.

Toate aceste pentru-că și lege, și aplicare, și programe s'au făcut în pripă, cu ori-ce preț, numai și numai pentru-ca să se poată dice:

«*Eată că noi am putut face!*»

Căți-va dintre profesorii mai distinși ai noștri, între care chiar și unii dintre inspectori au stăruit să nu se publice programul; unul dintre membrii consiliului și-a dat chiar demisiunea; susținătorii actualului guvern erati «genati», iar adversarii lui rideau în pumni: toate aceste au fost de geaba, căci d-l Dimitrie Ionescu a finit cu ori-ce preț să dovedească, că D-sa a putut cea ce alții mai competenți n'au fost în stare să facă.

Așa ca programul de istorie e și cel de limba română, și cel de pedagogie, și cel de științe: de la început până la sfârșit un amalgam de materii neconcordate, reu alose și reu împărțite.

Era însă un interes de partid, ca această lucrare pripită să fie prezentată drept o reformă salutară, drept punct de plecare pentru o nouă și mai bine cuvintată eră în învățământul nostru public. D-lui T. Maiorescu a trebuit dar să se sacrifice, să meargă la banchetul dat de d-l Dimitrie Ionescu și să declare, ceea ce nu putea să gândească, că reformele făcute în învățământul nostru sunt *fericite*. Programele sunt cu toateaceste cu desăvârșire inexecutabile, și dacă punem interesele țării mai presus de cele de partid, trebuie să ne gândim cu toții, cum avem să le refacem, ca să înceteze cât mai curând perturbațiunea ce s'a produs în învățământul nostru.

Nu e între virtuțile cetățenești nici una mai presus de abnegațiunea bărbatului cu inima deschisă, care, dac'a greșit, își mărturisește greșeala și își dă silința de a drege ceea ce a stricat. Virtutea aceasta trebuie s'o aibă și cei ce au alcătuit actualele programe și să-și dea, dacă vor mai conduce învățământul nostru, silința de a drege ceea ce au stricat în pripa lucrării.

Chiar interesele de partid o cer aceasta.

Ioan Slavici

ȘTIRI DIN STRĂINĂTATE

FRANȚA

Diarele republicane moderate și diarele conservatoare privesc favorabil declarația noului minister. Organele conservatoare observă însă, că guvernul n'a obținut decât o majoritate de 48 de voturi; și speră că el va ținea seamă de acast fapt.

Organele radicale și socialiste recunosc toate că declarațiunea este foarte conciliantă; cu

toate aste ele dic, că misterul a fost atins deja prin votul de amnestie.

— Camera a ales pe d-l Dupuy, președintele fostului minister, președinte cu 251 voturi contra 213 date d-lui Brisson.

SPANIA

Ministrul justiției prepară un proiect de lege în contra anarhiștilor.

— Diarul *Il Geraldo* dice că comandantul de geniu, Genizares a plecat la Tanger cu o misiune confidențială pe lângă Sultanul Marocului, având ordin de a-l vedea imediat.

ANGLIA

O adunare de Minerii scoțieni a decis în unanimitate să invite pe cei 17,000 mineri, care au sosit ca să li se mărească salariul cu 1 shelling, să înceteze lucrul și să eeară intervenirea d-lui Gladstone.

Un impiegat al poliției din Londra, însărcinat cu poprirea mobilelor unui oare-care Scheider, a găsit erii în camera lui mai multe sticle cu nitro-glycerină și o cutie cu 24 livre de didamită. Scheider, care dicea că este olandez își părăsise domiciliul înainte ca să fi sosit poliția.

SERBIA

Cabinetul va fi constituit probabil până mâine după amiaza. D. Gruici va lua externele și interimul războiului; deputatul Veinici, cultele. Cei-palți miniștri, afară de d. Nicolici, păstrează portofoliile lor.

ITALIA

D. Zanardelli a conferit aseară la orele 9 cu Regele. Nici pe ați nu se poate prevedea o hotărâre definitivă.

— Tribunalul din Roma a autorizat pe corespondenții străini și ai creditului mobilier să plătească cecurile emise de aceasta și pentru care s'au dat fonduri.

Se asigură că Creditul mobilier a primit oferte de la câte-va grupuri financiare străine pentru fundațiunea altui stabiliment, care ar răspunde de toate afacerile și ar înlesni lichidarea Creditului mobilier.

— Vechia casă de bancă din Florența Dufresne Frères și-a suspendat erii plățile. Directorul D. Emétaz s'a sinucis astă-zi.

RUSIA

— Oficialul publică decretul imperial privitor la rescumpărarea de către Stat, cu începere de la 1 Ianuarie viitor, a liniilor marelui societăți a căilor ferate. Ministrul de finanțe este autorizat să prezente un proiect de lege privitor la rentele ce se vor plăti acționarilor și la transacțiunile între Stat și societate.

Se anunță din Simferopol, că prețul cărbunilor s'a ridicat cu 39 kopeki pondul; locuitorii săraci sufer mult. Municipalitatea a comandat cărbuni în Anglia.

DIN BUCOVINA

Am repredus ieri știrea despre încetarea din viață a unuia dintre cei mai zeloși propagatori ai culturii naționale române în Bucovina, profesorul St. Ștefurea. Corespondentul nostru din Suceava ne dă acum amănunte despre împregiurările, care au precipitat moartea mult regretatului nostru frate.

Se vede că nici în Bucovina frații noștri

n'au o mai bună soartă de cât în țările coroanei ungare, numai că în Bucovina persecuțiile îndreptate contra Românilor au un caracter mai medieval.

Vedând miseriile, cu care mulți dintre băieții români de la liceul din Suceava se luptau, repositatul Ștefurca a stăruit să se înființeze societatea «Școala română» pentru ajutorarea școlariilor săraci.

Societatea s'a înființat și funcționează cu mult succes.

Tot repositatul a luat parte la înființarea «Revistei politice», prima foaie politică română în Bucovina, blajină, cu desăvârșire inofensivă.

Repositatul se bucura, în sfârșit, de simpatiile particulare ale elevilor români de la gimnaziul din Suceava.

Acestea au fost destule, pentru-ca autoritatea superioară să pornească cercetare disciplinară contra repositatului profesor, pe care-l învinovăța, că face agitațiuni „iredentiste» și a urcat notele elevilor săi români, pentru-ca ast-fel ei să obție scutirea de plata taxelor de înscriere.

Lucru cu desăvârșire urit e, că această cercetare s'a făcut în secret, și acusatul a trebuit să iee angajamentul formal, că nu va spune nimenui nimic despre cele petrecute.

Deci o închisițiune în toată regula.

Vom reveni.

Deocamdată ne mărginim a da expresiune convingerii noastre, că lucrurile de felul acesta nu sunt în adevăr decât o dovadă, că guvernul din Viena abia mai ajunge să afle cele ce se petrec în depărtata Bucovină.

CRONICA

O știre telegrafică din Constantinople ne anunță, că în cele din urmă 24 de ore s'au ivit în oraș și împrejur 107 cazuri de holeră, dintre care 35 mortale.

Astăzi, Mercurii, se va reprezenta la Teatrul Național opera *Otello*, întâiași dată cu celebrul bariton d-l Maurel, care va cânta rolul lui Iago.

Eri la Senat s'a citit în ședință secretă proiectul de adresă. Apoi s'au votat, o pensiune de 300 lei lunar d-nei Onorina Rizu; legea care oprește jadoțele și comunele să creeze școli fără autorizarea Ministerului de instrucțiune; convențiunea cu Anglia pentru protecția mărcilor de fabrică.

La ministerul de reboi se pregătește un regulament pentru impunerea unei uniforme funcționarilor civili ai aceluși departament.

Societatea academică «Junimea» din Cernăuți va serba la 29 Noemvrie v. a XVI aniversare a fondării sale.

Dupe legea Băncii agricole Camera se va ocupa cu proiectul de lege pentru organizarea consiliilor generale județene.

Un muzeu de toate felurile de produse d'ale țării s'a instituit la primărie.

D-l D. P. Georgescu, judecător de ședință de la tribunalul Vlașca, a fost numit judecător de instrucție la același tribunal.

D-l procuror de Fălciu Em. Teodorini a fost trecut la Bacău în aceeași calitate.

D-l M. Fălcoianu, substitut de procuror din Iecuci, a fost permutat la Brăila.

Un bastiment grecesc încărcat cu lemne a suferit naufragiu în fața satului Carșamen în noaptea dintre 19 și 20 Noembre. Căpitanul bastimentului Iani Miltiadi și 12 mateloți, care forma echipamentul, au fost salvați.

Perderile se socotește a fi de 80,000 franci.

O depeșă din Berlin cu data de 23 Noemvrie ne anunță, că diarul *Cermania* afirmă că d-l Lieber ar fi declarat comisiunii pentru tratatele de comerț că majoritatea partizanilor săi nu crede oportun să renunțe la politica comereială inaugurată la 1891 prin tratatul Austro Ungar. *Marea majoritate a centrului va vota pentru tratatul cu România.*

DARWIN ȘI DARWINIȘTI

A pățit-o și Darwin ca mulți alții: ucenicii voiau să fie mai mari decât măiestrul și au tras din spusele acestuia concluziuni, la care el nu voia să ajungă. Pe când Darwin avea în vedere animalele și plantele, admiratori lui țineau cu ori-ce preț să aplice legile constatate de densus și la om.

Imaginațiunea calosală a lui Darwin, în întregime, ei a fost consumată de dorința de a 'și închipui forța creatoare a naturei, și nu 'i a mai rămas nimic pentru a 'și închipui și forța creatoare a spiritului în gradata lui dezvoltare.

Ceea ce n'a făcut, nici c'a cutezat să facă Darwin, s'au încercat să facă neîndemânaticii lui discipoli, acei *enfants terribles* ai tuturor ideilor noue.

Unul din acești discipoli, d-na *Clemence Roye*, o franceză din specia acelor femei ce să numesc *bas bleu*, traducând cartea lui Darwin «*Originea speciilor*», a creșut de curiozitate să scrie o introducere specială, în care a condamnat «*fără apel și recurs*» la peire tot ce e slab în societatea omenească, declarând, că peirea acestor slabi e de un folos oare-care progresului omenirii. Darwin, aflând despre aceasta, s'a speriat, fiind un om blagin, duios și pacinic. Temându-se de a intra în polemică cu hărăgoasă doamnă Roye, marele om de știință a crușut de curiozitate să editeze cartea sa în limba franceză sub propria sa redacțiune, și în așa mod numai a scăpat de neplăcutul *bras dessus, bras dessous* cu d-na Clemence Roye. Cu toate aste cucoana nu s'a creșut învinsă; ea a tipărit imediat o carte a sea proprie, în care, pe temeiul quasi-teoriei darwiniene a cerut retragerea din vânzare a *Evangeliei*, pentru cuvânt că această carte propagă în popor ideia egalității între oameni, iar egalitatea este o himeră vătămătoare, da oare-ce stavilește peirea naturală a celor slabi, condamnați de a muri pentru isbânda celor tari.

«Sêracul poate că nu e vinovat, că e sêrac, «scrie această doamnă, dar el este odată sêrac, «a ajuns odată la sapă de lemn; facă ce știe; «isbuti-va să iasă din sêracie — atât mai bine, «—cu aceasta va dovedi că e mai tare, mai «bun,—iar de nu, așa 'i a fost soarta.»

A ajuta p'un sêrac, deci, după această bizară teorie, este a se împotrivi legii selecțiunii naturale, și prin urmare a se pune în contra mersului progresiv al istoriei, care mers nu

se cumpără de cât cu sacrificiul celor slabi, cu moartea celor miserabili.

Precum se vede din această scurtă dare de seamă a cărții d-nei Roye, principiile cocoanei în cestiune sunt foarte descurajatoare. Pentru a îndulci însă impresiunea, adăogăm o notă haslie.

D-na Roye sfârșește cartea ei prin a zugrăvi planul unei societăți viitoare, după quasi-teoria lui Darwin. Dînsa crede, să această societate viitoare va fi organizată după calapodul societății albinilor, unde, precum se știe, *femeile sunt tot*, iar bărbații, după ce și au isprăvit menirea pe lângă regina, sunt omoriți ca niște netrebnici.

Am vorbit despre cartea d-nei Roye pentru a da seamă despre ce au fost și ce sunt *les enfants terribles* ai darwinismului. Multe cărți de acest fel s'au tipărit și multe se mai tipăresc chiar și astăzi. Multe verdicte aspre, multe perspective lugubre s'au făcut pe socoteala teoriei lui Darwin reu înțelese. Așa de pildă un aristocrat slăbănog, frances, a scris o carte, în care pretindea că rasa boerilor francesi prin selecțiune naturală a devenit o deosebită specie de oameni, înzestrată cu calitățile necesare pentru a domni peste mulțime; la noi chiar în blagoslovita Românie s'au încercat niște politicieni, tot pe temeiul teoriei Darwiniste să inventeze existența unei *elite sociale*, iar diarul repausat al unui grup de tineri reacționari, *Epoca* propaga credința, că boerimea română, prin selecțiune naturală, a devenit singura pătură socială, care posedă oameni de merit.

La toate acestea elucubrațiunii mintale n'ai ce răspunde, și lucrul cel mai firesc este a da din umeri și a trece înainte.

(Va urma)

ANUSCA

de
TURGHENIEF

Amintire de pe țermul Rinului

(Urmare)

Drumul care ducea la ruină, mărșinea coasta unei văi strimte și pline de arbori. În fundul acestei strimtori, șerpuia un pârâu care curgea cu sgomot printre bolovanii, ca și când s'ar fi grăbit să se piardă în fluviul mare care se arăta liniștit și radios între pereții lui de munți înalți.

Gagin mă făcea să bag de seamă mai multe efecte de lumină care erau într'adevăr foarte demne de luare-a-minte; observațiile sale desvăluiau, dacă nu un pictor, cel puțin un om care avea simțimentul artei.

Ruina apărui în sfârșit înaintea noastră. Era un turn pătrat care se ridica pe vârful unei stânci înalte; era încă bine păstrată, dar înegrită de timp. Ziduri acoperite cu mușchiu se ridicau împrejur; în unele locuri erau acoperite cu ederă; în alte părți niște copaci piperniciți și îndoiți se legănau d'asupra unei adâncimi cenușii și bolți cădute.

O cale petroasă ducea la poartă, încă în destul de bună stare. Noi nu eram tare departe de dânsa, când o formă femească se arătă de-o dată înaintea noastră; ea alerga cu ușurință peste o grămadă de dărâmaturi și se puse pe vârful unui zid care se ridica la marginea unei prăpăstii.

— Nu mă înșel! E Anușca! strigă Gagin. Ce îndrăzneală!

Străbăturăm poarta și ne găsirăm într'o curte care era umplută mai în întregul ei cu meri sëlbatiei și cu ciulinii. Era chiar Anușca, aceea care se afla la marginea prăpăstiei. Ea întoarse capul spre noi și începu a rîde dar fără să se miște din loc, Gagin o amenință cu degetul ear eu îi spusei rîdînd câte-va vorbe de dojană.

— Nu-i vorbi, dișe Gagin încet, las'o în pace; dacă o scoți din răbare, e în stare să se urce pe turn.

Admiră mai bine până unde merge prevederea locuitorilor țării.

Me întorsei și zării într'un colț o mică baracă de scânduri, în care se afla o bătrână cu ochelari, care împletea la ciorap, privindu-ne. Vindea turiștilor bere, prăjituri și apă de Seltz. Ne aședarăm pe o bancă și ne puserăm pe bîut bere pe care bătrâna ne-o servea în căni groase de cositor. Anușca sta în acelaș loc, cu picioarele îndoite puțin și capul învelit de broboada de muselină; bustul său elegant se desemna foarte neted, pe cerul limpede, dar mie-mi făcea o impresie neplăcută. Băgai de seamă încă înainte că purtarea ei era puțin firească și afectată... «Ea vrea să ne mire, gândii. Și pentru ce?... Ce copilărie!» Ș'ar fi diș că mi găcise gândul căci după ce-mi aruncă o privire pătrușătoare și repede, se puse din nou pe ris, se coborî de pe zid în două sărituri; apoi, apropiându-se de bătrâna, îi ceru un pahar cu apă.

— Tu crești că vreați să beați? dișe ea, adresându-se fratelui său; nu, vreați să ud acolo, pe zid, niște flori care au nevoie de apă.

Gagin nu-i răspunde; ea plecă cu un pahar în mână și se sui din nou pe ruine; oprindu-se din când în când, se apleca și vărsa cu o gravitate comică, vr'o câte-va picături de apă, care străluceau la soare. Mișcările ei erau foarte drăgălașe, însă eu urmaș s'o privesc cu neplăcere, admirând tot de-odată ușurința și îndemnarea ei. Venind într'un loc periculos, ea scoase un țipet și se puse în urmă să ridă... Aceasta puse vîrf nerăbdării mele.

— E o adevărată capră, mormăi bătrâna printre dinți, întrerupând pentru o clipă lucrul.

Când Anușca goli paharul, veni să ne ajungă, scuturând capul cu un aer încăpățânat. Un suris ciudat contracta câte-o dată buzele sale. Ea clipea cu ochii ei negri de o expresiune care ținea de batjocură și de veselie.

— Găsiți purtarea mea nepotrivită, părea că-i dișe fața; puțin îmi pasă, știu că mă priviți cu plăcere.

— Bine ai jucat Anușcă, dișe Gagin încet, bine ai jucat!

Copila păru de odată, că îi e rușine și plecând ochii, veni să se așede sfoasă lângă noi, ca o vinovată. Pentru întâiași dată observaș cu luare aminte trăsăturile; ei n'am mai văduț așa de mișcătoare! De abea era aci, și fața ei pâlă și luă o expresie serioasă care ținea de tristețe; îmi păru chiar că trăsăturile sale erau mai severe; mai liniștite. S'ar fi diș că se domolise. Trecurăm de partea cea-laltă a ruinelor (Anușca mergea în urma noastră) și începurăm a admira priveștiile. Când veni ceasul prânzului, Gagin plăti bătrânei și-i ceru o ultimă cană de bere; apoi întorcându-se spre mine, îmi dișe cu un mic suris de reutate: — În sănătatea damei gândurilor d-tale!

— El are... D-v. aveți așa dar o damă care vă preocupă? mă întrebă de odată Anușca.

— Cine nu are? răspunde Gagin.

Anușca rămase cât-va timp gânditoare; expresiunea figurei sale se schimbă din nou, și un suris sigur, aproape îndrăsnit, îi apărui pe buze. (Va urma) **S. C.**

DIVERSE

Un patriot-model.

În zilele trecute s'a judecat un proces criminal în Timișoara (Banat). Intre martori era și preotul român din Bichiș, cu numele Alexandrescu. Acest *sublim* martor este divinizat de mai multe diare maghiare.

De sigur că publicul cititor a înțeles numai de cât, că trebuie să fie vorbă de ceva *patriotic* în sensul ungurese al cuvîntului în purtarea sfiutului părinte -n chestie.

Iată ce s'a întâmplat: provocat părintele Alexandrescu de avocatul român să-și facă depozitiile în limba românească, vrédnicul *popă* a protestat în contra acestei procedări, declarând, că el ca *iost honved* nu poate să-și permită a vorbi în fața unei autorități judiciare ungare de cât în limba maghiară.

Sionul ungurese saltă și se bucură *acum...*

Noi nu putem de cât să-ii dișem părintelui Alexandrescu:

Bravo popo! o să te vedem mitropolit al Ungariei—, când o să mai vină din Asia o altă sémîntie hunică, să coprindă aceste locuri.

O tragedie.

De mult nu s'a mai pomenit în județul Tecuci așa o nuntă, ca nunta lui Ionică Berbeleac din Comuna Gohor. Ce ospăț!..... un ritî de vin.

Mai un hotar tot a fost plin.

De mese mari...., încât era peste putință ca să nu se încerce și cumătra Ioana să vadă ce fel de apă o fi ata, ce beau bărbații — de ajunge și câte-o vadră de căciulă — și tot nu plesnesc. La 'nceput i se părea cumetrii, că nu e bună bătură vinul, și de câte-ori înghițea câte-o dușcă, se cutremura dișcând: «Băh! dar cum pot să-l bea bărbații?»

Dar cum e vorba: Inceputul e greu! Incepuș odată să guste Ioana din vin, nu mai scăpa de vecina Saftica, să bea în sănătatea ei, — că ba că se trăiască cumătra, ba finul, ba mirele și mireasa, — așa că dintr'una întralta a început cumetra să simță gustul vinului și nu mai dișe: «Băh! dar cum pot să-l bea bărbații!» ci din ce în ce mergea spre progres în judecată; la început dișcând: Știi că nu e reu vinul? mai apoi «Bree, da bună bătură!»...

Și din trează—lumină, cum venise la nuntă Ioana, când a sosit acasă după nuntă, era moartă beată.

A doua di de dimineată ea a fost găsită moartă, (după constatare medicală) de beție.

Peștorii în insulele Masure.

În Masure peștorii sunt niște oameni foarte cînștiți și populari. Slujba ce le incumbă prin profesiunea lor și-o săvîrșesc în zilele de sərbătorii și Duminica. Peștorul Ia dintr'o grădină, o căpătîna de varză, se urcă pe cal, și pornește spre casa frumoasei pe care e însărcinat să o pețească, pentru un tîner oare-care. Ajungând în dreptul porții «porumbiții» căutate, el dă calului să mușce căpătîna de varză, — apoi într

n curte, unde este primit cu mare bucurie, se în-
tinge apoi o prietinoasă conversație, care se sfârșește
cu vorbele pețitorului: A fost o capră în grădina
noastră și a mușcat din căpățina asta de varză:
am simțit-o și am urmărit-o până aici, și acum
voi s'o ved!

În vremea aceasta «podoaba casei» dispăre din
mijlocul conversațiilor, și se duce să se îmbrace
sărbătorește. Ea este adusă înapoi de părinți
după terminarea acestui discurs, și după mai
multe codiri, apostrofată de diferite glume din par-
tea celor de față, primește căpățina de varză ce i-se
oferă. Dacă a primit căpățina de varză, însem-
nează că primește ofertul de căsătorie, și atunci
fără multă zăbavă oamenii se pregătesc de nuntă.

Foarte interesante sunt aceste date pentru stu-
diul comparativ al obiceiurilor.

Administrația desperată.

Sub titlul de «Schumadisch List» apare mai
mai de multă vreme în Craguileș un diar sep-
temănal, unul dintre cele mai bine redigiate di-
are din Săbia. Într'unul din numerele trecute a
diarului însă, se găsesc pe pagina întâi tipărite
cu litere groase, următoarele rânduri: «Din pricina
lenei în comensurabile a d-lui prim-redactor Zark,
carele de 5 zile a făcut din zi noapte și din
noapte zi, adică fiind-că noaptea petrece și ziua
doarme, nu am putut să scoatem eumărul de
astă-zi de cât pe o jumătate de coală.

Sr. Administrația.

Basarabia și Independența

Fascicola a treia din documentele publicate de
d-nul Vasile M. Cogălniceanu cuprind actele
diplomatice privitoare la congresul din Berlin.
Primul act e adresa, prin care ministrul de ex-
terne invită pe consiliul de miniștri să desig-
neze persoanele ce vor avea să apere la congres
interesele României. Urmează apoi întreaga serie
până la executarea tratatului.

Un fior rece ne fulgeră, când trecem peste
aceste acte,

La 20 Iunie n. 1878 repositul M. Cogălni-
ceanu a adresat ministrului de externe ad in-
terim următoarea depeșă:

«De un an vi-am spus adevărul. Evenimen-
tele a justificat din nenorocire prevederile mele.
Congresul regulează numai cea ce de mai înainte
s'a hotărât la Reichstadt de către alianța celor
trei imperați.

Basarabia e perdută; voiesc să né dea, nu
ca compensațiune, ci ca nou hotar al României
independente, linia de la Mangalia la Silistria,
ba poate și ce-va mai mult.

Nu luați nici o hotărâre extremă mai înainte
de venirea noastră, care va urma în timp de
patru ori cinci zile: opuneți-vă la ori-ce ma-
nifestațiune, căci se pune în joc până chiar și
esistența noastră națională ca stat. D-Voastre
Vedeți, că congresul a sacrificat Turcia

Nu ascultați de cei ce împing țara spre ex-
treme și care de un an o înșeală cu promisiuni
false.

Deslipirea Basarabiei din trupul României era
decă lucru hotărât, când Rusia a încheiat con-
vențiunea, prin care se garantează integritatea
teritorială a României. Oamenii de stat ai Ru-
siei nu s'au sfiit cu toate acestea să subscrie acea
convențiune. Ba chiar Alexandru II, atot-puterni-
cul Țar al tuturor Rusiilor subscrie cu propria lui

mână patenta imperială publicată pe pag. 209 a fas-
cicolei, patentă, prin care, după o matură chib-
zuire (après mûr examen) autorisează pe Prin-
cipele Gortchacow să subscrie declarațiunea pri-
vitoare la *inviolabila observare și executare a
stipulațiunilor* cuprinse în acea convențiune.

Nu are deci, în viața popoarelor, nici o va-
loare nici vorba dată, nici subscrierea făcută ne-
gru pe alb: până chiar și un împărat făgăduiește
ceea ce știe că nu va implini și își pune sub-
scrierea, știind că ea nu prețuește nimic.

Vom mai reveni asupra colecțiunii de docu-
mente.

UN NOU BANCHET

Se vorbește prin cercurile dăscălești, ba s'a și
publicat prin diare, că inspectorii, sub-inspectorii
și supra-inspectorii de la ministerul instrucți-
unei publice au luat hotărârea să dea un banchet
în onoarea d-lui Dimitrie Ionescu, șeful lor și
ministrul nostru de culte și instrucțiune pu-
blică. Ba se va mai face, așa ni se spune, chiar
mai mult: toți cu toți împreună vor aduna de la
mână la mână, ca să-i facă șefului un dar.

S'a dis și s'a scris, dar noi tot n'o credem.

Am crede, dacă ni s'ar spune, că fie profe-
sorii, fie părinții de familie caută o ocaziune
spre a-și manifesta simțimintele de recunoștință
față cu reformatorul învățământului nostru. Nu
înțelegem însă cum și de ce inspectorii ar avea
să-i fie recunoscători d-lui Dimitrie Ionescu!

Pușcăriile Ungurești

Voiuța Națională primește din Seghedin ur-
mătoarea scrisoare, care aruncă tristă lumină asu-
pra modului cum sunt tratați acolo diariștii ro-
mâni osândiți de jurații maghiari, pentru-că își
apără neamul:

Seghedin, 30 Noemvrie 1893.

Domnule director,

Soarta celor patru osândiți ai noștri devine
din zi în zi mai grea. Ungurii țin cu ori-ce
preț să se arate sôlbaticii în puterea cuvântului.
Nu numai condamnă după legi absolutistice,
speciale, pe Români, dar chiar în temniță îi
supun la un tratament dintre cele mai revoltă-
toare.

Până unde împing Ungurii infamia lor, se
poate judeca din următoarele casuri.

Fiind la secția IV (unde e d. Russu) trei
carcere goale, d. Roman a petiționat să fie dus
acolo, pentru a putea sta cel puțin o oră cu
amicul său. I s'a refuzat însă cererea, cu toate
că însuși actualul regulament draconic dice
(art. 12) că »robii sunt a se păzi mai mulți
înși împreună».

Mai bine de o săptămână d. Russu e bolnav
greu. Doctorul (Regton Karoly) penitenciarului
a constatat «malaria», cauzată de aerul infect al
temniței (în dosul edificiului sunt niște mlăștini
întinse și trei fabrici). Până a putut să stea
âncă în sus, d. Russu a scris câte-va rânduri
d-lui Albin, vestindu-l despre boala sa. Direc-
torul a oprit însă scrisoarea, pe motiv că «este
interzisă ori ce comunicare între robii». Peste
două zile d. Albin totuși a aflat (prin servitorii,
aceștia au fost mai nobili!) despre boala ami-
cului său. A petiționat să fie lăsat a-și vedea
prietenul măcar un sfert de oră. I s'a respins

*petiția. Tot așa a pățit și d. Roman. Zile de
arândul d. Russu a stat singur, chinuit de fri-
guri cumplite și afecțiuni a splinei. În tot acest
interval doctorul l'a vizitat numai de două ori,
iar încolo toată îngrijirea ce i s'a dat a fost că
la amiazi și seara dorobanții se milostivdau a-i
aduce mâncarea la pat, mâncare din care nici
nu putea să guste. Încolo nici odată nu s'a ae-
risit, nici patul nu i s'a priment, nici i s'a dat
măcar o perină la cap, ci a trebuit să zacă pe
salteaua și perina de pae, «oficioasă».*

De alt-fel, afară de d-l Albin, obicinuit cu
aceste mizerii, căci a stat încă de două ori în
temniță (ordinară), cei-lalți deținuți sunt și ei
cât se poate de rău cu sănătatea. Dordea a ple-
cat bolnav de stomach, Balteș abea își mai duce
picioarele, Roman sunt temeri să nu capete o
afecțiune a plămânilor. Hurban e palid, ener-
vat, de luni de zile nu mai poate nici ceti,
nici scrie.

Dar apoi cele-lalte mizerii mai mici. Ast-fel:
de și condamnații stau pe cheltuiala lor, ei sunt
siliți să ia mâncare de la un birtaș maghiar din
apropierea temniței,—un fost geandarm, care se
laudă că a făcut parte dintre cei care acum
patru ani au măcelărit la Feldru, în Ardeal, 15
Români, ce au fost împușcați pe la spate —
birtaș care-i exploatează în chipul cel mai ne-
rușinat, dându-le pentru bani mulți mâncare și
băutură proastă, iar de reclamat nu-i către cine.
Până acolo merge acest nerușinat maghiar, în
vinde sifonul drept apă de «Gieshübler». Tem-
nicerul, dimpreună cu cei-lalți haiduci sunt niște
bestii. Nu îndeplinesc nici un serviciu, chiar de
acelea la cari ar fi obligați, fără a fi plătiți la
ori-ce pas. Celulele cu zilele nu le curăță, fac
foc puțin, iar în lămpi nu pun mai mult gaz de
cât s'ajungă cel mult până la 9 ore. Încolo de-
ținuții stau pe întunec. Sergentul temnicer, un
fost sergent de honveți, se poartă bătăran, par că
ar fi anume iestrut să-i șicaneze pe Români.
Lui Roman i-a luat 20 fl. (40 lei) pentru ca să-i
împrumute o perină mai moale, iar lui Hurban
10 fl. pentru că-l lasă să se mai amuzeze cu o
pisică. Când sosesc pachete cu alimente, le des-
face, sub pretext că trebuie să controleze dacă
nu-i ascunsă p'acolo vre-o sticlă cu băuturi spir-
toase, și fură jumătate din ele.

Vă rog, domnule director, să dați publicității
aceste monstruosități ungurești și să protestați
atât ca Români, cât și ca oameni lezați când ved
că, sub masca justiței, Ungurii comit cele mai
intolerante infamii.

LIBRARIA SCOALELOR

C. SFETEA

București. — În fața grădinei St. Gheorghe. — București

CĂRȚI de școlă și literatură

Obiecte de biuro și Registre comerciale

Culori de pictură și aquarele

Toate necesarele desenei și picturii

MARE COLECȚIE DE MODELE

și un bogat asortiment de

FOTOGRAFII ORIGINALE

represintănd diferite grupe, scene și peisaje românești

Catalogul librăriei și cel de culori ustensile se trimit
la cerere gratis și franco.

LIBRARIA IG. HAIMANN, BUCURESCI

Cu începere de la 19 Noembrie 1893 punem în vânzare regulat în fie-care Sămbătă câte o fasciculă din

Fie-care fasciculă coprinde 4 coli din scrierile autorilor Români și traduceri din scriitori străini însemnați, și se vinde cu 50 de bani în totă țara. Abonamentele se plătesc înainte și se fac numai direct la noi.

Prețul unei fascicule de 4 coli, 50 bani

Biblioteca Română Contemporană

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂȚĂ

Biblioteca Română Contemporană are de scop a mijloci răspândirea cărților românesce, oferindu-le cu un preț foarte scăzut.

Biblioteca Română Contemporană înlesnesce tutulor formarea de biblioteci românesce, cu o cheltuială de 40—50 bani pe săptămână numai.

ABONAMENT pentru 50 fascicule, 20 lei

„ „ 25 „ 11 „

trimise franco în totă țara.

IG. HAIMANN, LIBRAR-EDITOR
BUCURESCI

Fie-care fasciculă e broșată ast-fel ca să permită desfacerea coleur și strângerea lor în volume separate, formând ast-fel opere întregi de o valoare împătrită de cât cea plătită pentru fasciculele.

Primele fascicule vor coprinde, între altele: **Trubadurul** de Delavrancea, **Năpasta** de Caragiale, **Influența împrejurărilor** de Lamarck, **Basmele** lui Stăncescu, **Poesiile** lui Neculai Iorga, Carol Scrob și a altor poeți români vestiți, **Literatura populară română** de Dr. Gaster, **Conferințele Atheneului Român**, etc. etc. etc.

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

AMICUL COPIILOR

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME ÎN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un roman pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiajuri, din viața animalelor, păsărilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vindere numai la librăria I. V. SOCEC.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOUI
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
ITALIA

PESTE 30,000 MATRIȚE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILICE PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOI DE ORNAMENTE

BOGAT ASORTIMENT ÎN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE
ULTIMUL SISTEM ÎN METAL ȘI GALVANOPLASTIE

LINII DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRAȚI ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

Prețurile Stabilimentului sunt cu 25 %, mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, osebitt de speșele de vamă și transport.

Se primește în schimb material vechiu cu prețuri avantajoșe *Condițiuni favorabile în plăți*

Compoziția și clișeul din fonderia Thoma Basileșcu.

B. D. ZISMAN

DEPOSITARUL GENERAL DE LA

COMPANIA AMERICANA

BUCUREȘCI. — Calea Victoriei, No. 44. — BUCUREȘCI
(lângă farmacia Brus, vis-à-vis de Luștrii)

MAȘINE DE CUSUT neîntrecute în SOLIDITATE, LUCRARE ȘI ELEGANȚA

Premiate la toate expozițiunile cu primele Medalii și Diplome de onoare

Peste 5 milioane sunt în întrebuințare. — Garanție pe 5 ani.

Biciclete de siguranță „SPORT” din cari am vândut peste 400 bucăți în România fiind cele mai apreciate în străinătate! Mers ușor! Eleganță completă! Cea mai mare soliditate!

VÎNZARE ÎN RATE

Cataloșe și informațiuni GRATIS și FRANCO, rugând a comunica ce anume voiți să cumpărați.